

Редакція:

02.09.2020

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2 вересня 2020 р. N 766

Київ

Про нормативи екологічно безпечного зрошення, осушення, управління поливами та водовідведенням

Відповідно до частини п'ятої статті 25 Закону України "Про меліорацію земель" Кабінет Міністрів України постановляє:

Встановити:

нормативи екологічно безпечного зрошення та управління поливами згідно з додатком 1;

нормативи екологічно безпечного осушення згідно з додатком 2;

нормативи екологічно безпечного управління водовідведенням згідно з додатком 3.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

Інд. 75

Додаток 1

до постанови Кабінету Міністрів України
від 2 вересня 2020 р. N 766

НОРМАТИВИ
екологічно безпечного зрошення та управління поливами

Назва показника	Норматив		
	полив безпечний	полив можливий за умови застосування відновлювальних заходів	полив заборонено
1. Якість зрошувальних вод за агрономічними та екологічними критеріями	I клас	II клас	III клас
2. Концентрація токсичних іонів у еквівалентах хлорид-іонів у зрошувальній воді, мекв/дм ³	менше 14	14 - 24	більше 24
3. Кислотність зрошувальних вод, рН	менше 8,0	8,0 - 8,8	більше 8,8
4. Вміст лужних катіонів натрію і калію у зрошувальній воді, відсотків суми катіонів	менше 45	45 - 55	більше 55
5. Вміст аніону CO ₃ ²⁻ у зрошувальній воді, мекв/дм ³	відсутній	0,1 - 0,6	більше 0,6
6. Середня за вегетаційний період глибина залягання ґрунтових вод відносно критичної глибини залягання ґрунтових вод (H _{кр} , м)	більше 5	від 5,0 до H _{кр}	менше H _{кр}
7. Підтоплення	відсутнє	відсутнє у вегетаційний період	наявне у вегетаційний період
8. Затоплення	відсутнє	прояв за аномально великих опадів	регулярне
9. Мінералізація ґрунтових вод за глибини їх залягання від 5 м до критичної (H _{кр}), г/дм ³		менше 3	більше 3
10. Ступінь засолення ґрунту, шар 0 - 100 см за вмістом токсичних солей, відсотків	менше 0,15	0,15 - 0,30	більше 0,30

11. Ступінь солонцюватості ґрунту, шар 0 - 30 см за вмістом увібраних натрію і калію від суми катіонів, відсотків	менше 3	3 - 6	більше 6
12. Ступінь підлуження ґрунту, шар 0 - 30 см за рН водним	менше 7,8	7,8 - 8,5	більше 8,5
13. Реакція рН ґрунту до глибини 1,5 м	7	більше 5,0, але менше 7,0 або більше 7,0, але менше 8,0	менше чи дорівнює 5,0 або більше чи дорівнює 8,0
14. Рівноважна щільність будови, важкі ґрунти, г/см ³	менше 1,3	1,3 - 1,5	більше 1,5
15. Механічний склад ґрунтів за схильністю до застоювання води (для кругового дощування та лиманного зрошення)			піщана глина, мулувата глина, глина
16. Рівноважна щільність будови, легкі ґрунти, г/см ³	менше 1,3	1,3 - 1,6	більше 1,6
17. Механічний склад ґрунтів за схильністю до просочування води (для поверхневого зрошення)			грубий пісок, пісок, дрібний пісок, дуже дрібний пісок, суглинистий грубий пісок, суглинистий пісок, суглинистий дрібний пісок, суглинистий дуже дрібний пісок
18. Масова частка кам'янистих часток більше 7,5 см (до глибини 1 м)			більше 25 %
19. Вологоємність (усереднена до глибини 1 м)			менше 5 %
20. Проникність до глибини 1,5 м			менше 0,5 см/год

21. Зменшення вмісту гумусу, відсоток вихідного показника	менше 10	10 - 20	більше 20
22. Рівень забезпеченості рухомими формами азоту, фосфору і калію	високий або підвищений	середній, дуже високий, що перевищує верхню межу високого не більш ніж на 20 % включно	дуже низький або низький, дуже високий, що перевищує верхню межу високого більш ніж на 20 %
23. Ступінь забруднення ґрунту	незабруднений (фоновий вміст токсичних речовин)	слабкий або середній (1 - 3 фони)	сильний або дуже сильний (більше 3 фонів)
24. Ступінь забруднення рослинної продукції	незабруднена	1 - 3 гранично допустимих концентрацій або максимально допустимих рівнів	більше 3-х гранично допустимих концентрацій або максимально допустимих рівнів
25. Меліоративна плантажна оранка за глибиною залягання ґрунтових вод мінералізацією понад 5 г/дм ³ , м		більше 3	менше 3
26. Фракційний склад ґрунтів за схильністю до вітрової ерозії			дуже дрібний пісок, дрібний пісок, пісок, грубий пісок, суглинистий дуже дрібний пісок, суглинистий дрібний пісок, суглинистий пісок, суглинистий грубий пісок, органічні ґрунти типу торфу (sapric), дуже дрібно-піщаний суглинок,

			дрібнопіщаний суглинок, піщаний суглинок, грубопіщаний суглинок
27. Меліоративна плантажна оранка за глибиною скипання від НС1, см		менше 55	більше 55
28. Крутизна схилів, на яких здійснюється дощування, градусів	менше 1	1 - 3	більше 3
29. Якість зрошувальних вод для краплинного зрошення за агрономічними та екологічними критеріями	I клас	II клас	III клас
30. Гранично допустима глибина зволоження ґрунту під час краплинного зрошення	до 60 % глибини розміщення фізіологічно активної кореневої системи рослин	у межах 60 - 80 % глибини розміщення фізіологічно активної кореневої системи рослин	більше 80 % глибини розміщення фізіологічно активної кореневої системи рослин
31. Рівень передполивної вологості ґрунту під час краплинного зрошення	відповідає нижній межі оптимального діапазону вологості ґрунту для культури, за якої зниження вологозапасів порушує процеси життєдіяльності рослин і призводить до втрат врожаю		нижче межі оптимально-го діапазону вологості ґрунту для зазначеного виду культури
32. Крутизна схилів, на яких здійснюється краплинне зрошення, градусів	менше 3	3 - 5	більше 5
33. Інтенсивність дощу дощувальних машин, мм/хв	менше 0,1	0,1 - 0,3	більше 0,3

34. Середній діаметр крапель, мм	менше 0,3	0,3 - 3,0	більше 3,0
35. Строки та норми поливу під час краплинного зрошення	забезпечують оптимальний режим зволоження у межах повної волого-ємності ґрунту - найменшої вологоємності ґрунту	не забезпечують оптимальний режим зволоження у межах повної волого - ємності ґрунту - найменшої вологоємності ґрунту	відбувається насичення вологою розрахункового шару ґрунту від повної волого-ємності ґрунту до найменшої вологоємності ґрунту та інфільтрація за межі цього шару ґрунту

Додаток 2
до постанови Кабінету Міністрів України
від 2 вересня 2020 р. N 766

**НОРМАТИВИ
екологічно безпечного осушення**

Назва показника	Норматив, що характеризує екологічну ситуацію				
	нормальна	задовільна	незадовільна	передкризова	кризова
Спрацювання торфовища (втрата твердої маси торфу після осушення та в процесі використання торфовища, т/га сухої маси в середньому за рік)	менше 3	3 - 6	більше 6 до 12	більше 12 до 20	більше 20
Утворення перегнійно-торфового ґрунту (накопичення гумусових речовин у розрахунку на 1 т загальних втрат органічних речовин, т/га в шарі 0 - 60 см)	більше 0,4	0,4 - 0,3	менше 0,3 до 0,2	менше 0,2 до 0,1	менше 0,1
Переосушення (аридизація) (глибина рівня залягання ґрунтових вод, см)	70 - 100	більше 100 до 120	більше 120 до 140	більше 140 - до 160	більше 160

Озалізнення (накопичення Fe_2O_3 за релаксаційний період, масових відсотків)	менше 4	4 - 8	більше 8 до 15	більше 15 до 30	більше 30
Окарбоначення (накопичення CaO за релаксаційний період, масових відсотків)	менше 10	10 - 20	більше 20 до 30	більше 30 до 40	більше 40
Засолення (накопичення токсичних солей за релаксаційний період, хлорний еквівалент, масових відсотків)	менше 0,3	0,3 - 1,0	більше 1 до 3	більше 3 до 6	більше 6
Радіонуклідне забруднення (щільність забруднення, Ki/km^2)	менше 0,2	0,2 - 0,5	більше 0,5 до 1	більше 1 до 5	більше 5
Втрати органічної речовини торфу внаслідок пожеж, відсотків загальних запасів	пожеж не допущено	менше 10	10 - 20	більше 20 до 40	більше 40

Додаток 3
до постанови Кабінету Міністрів України
від 2 вересня 2020 р. N 766

НОРМАТИВИ
екологічно безпечного управління водовідведенням

Назва показника	Норматив			Управління водовідведенням для сільськогосподарських потреб
	глибина підґрунтових вод, м	співвідношення Fe до Mn	оглеєність з глибини	
Слабка заболоченість	більше 1,5 до 3,0	3,0 - 7,0	глибокооглеєні глеюваті (на глибині 60 - 100 см)	осушення непотрібне (крім вирощування садових культур з глибокою кореневою системою)
Середня	більше 0,8	більше 7,0 до	глейові (на	осушення можливе (без

заболоченість	до 1,5	30,0	глибині 30 - 60 см)	осушення можна використовувати під сінокоси)
Сильна заболоченість	0,2 - 0,8	більше 30,0	сильно глейові (весь профіль оглеєний)	осушення допускається як виняток з урахуванням результатів оцінки впливу на довкілля рекомендоване використання угідь - під природні луки
Болото	0,0 - 0,3	наявність торфових шарів		осушення не допускається

Примітка. Для забезпечення належного застосування та дотримання нормативів екологічно безпечного зрошення та управління поливами, осушення, управління водовідведенням під час обстеження та оцінювання якості ґрунтів і води, обрання методів їх визначення та контролювання, встановлення загальних вимог і порядків щодо проведення відповідних робіт використовуються нормативні документи із стандартизації, включаючи:

ДСТУ 3866-99 Ґрунти. Класифікація ґрунтів за ступенем вторинної солонцюватості;

ДСТУ 4362:2004. Якість ґрунту. Показники родючості ґрунтів;

ДСТУ 5041:2008. Якість ґрунту. Оцінювання придатності земель для меліоративної плантажної оранки;

ДСТУ 7243:2011. Якість ґрунту. Землі техногенно забруднені. Обстеження та використання;

ДСТУ 7286:2012. Якість природної води для зрошення. Екологічні критерії;

ДСТУ 7591:2014. Зрошення. Якість води для систем краплинного зрошення. Агрономічні, екологічні та технічні критерії;

ДСТУ 7592:2014. Мікрозрошення. Краплинне зрошення розсадників. Загальні вимоги та методи контролювання;

ДСТУ 7593:2014. Мікрозрошення. Краплинне зрошення ягідних культур. Загальні вимоги та методи контролювання;

ДСТУ 7594:2014. Мікрозрошення. Краплинне зрошення плодових культур. Загальні вимоги та методи контролювання;

ДСТУ 7595:2014. Мікрозрошення. Краплинне зрошення виноградників. Загальні вимоги та методи контролювання;

ДСТУ 7596:2014. Мікрозрошення. Краплинне зрошення овочевих культур. Загальні вимоги та методи контролювання;

ДСТУ 2730:2015. Захист довкілля. Якість природної води для зрошення. Агрономічні критерії;

ДСТУ 7850:2015. Якість ґрунту. Порядок проведення ґрунтового-сольової зйомки земель;

ДСТУ 7864:2015. Якість ґрунту. Критерії та показники оцінювання еколого-агромеліоративного стану зрошуваних земель;

ДСТУ 7887:2015. Зрошення. Строки та норми поливу сільськогосподарських культур за краплинного зрошення. Методи визначення.